

1991 оны
хүн
ДУУ
ТУХА
тууло
Комму
ангал.
1921 оны
декабрын
21-нээ гэрэнэ
и орон
илүүдэл
оний сэн
хэрхэнэй
эмжээгээ
улоо тух
Шинжлэ
0.45
0.65
2.66
1.00
0.19
2.00
0.40
1.30
0.35
0.25
0.16
0.21
0.35
1.75
0.45
0.21
доо 1.3
болон
илүүдэл
болж
асности,
газетэн
агент
илүүдэл
ТРАВ
бу
өөдөр
өөдөр
Рос
уналта.
Р
туушын
байн
зориул
дээр
хуудан
арлагда
инийн
логиче
ийнхээ
руушын
В. Нико
хүтсн
коллек
олбо
хил
доо
харуул
хоорх
гэгдэх
ска. 7.30
перепе
фильм
Ветер
рт. 12.00
13.15
репорт
14.00
16.00
хууль
хайхан
мтата
хуралда
Манде
Презид
уулзал
лини
2-дох
22.40
24.50
хүтжм
детени
Ол
алтын
урла
айбан
ОЕРДО
ска. 8.00
ска. 9.00
ска. 10.00
ска. 11.00
ска. 12.00
ска. 13.00
ска. 14.00
ска. 15.00
ска. 16.00
ска. 17.00
ска. 18.00
ска. 19.00
ска. 20.00
ска. 21.00
ска. 22.00
ска. 23.00
ска. 24.00
ска. 25.00
ска. 26.00
ска. 27.00
ска. 28.00
ска. 29.00
ска. 30.00
ска. 31.00
ска. 32.00
ска. 33.00
ска. 34.00
ска. 35.00
ска. 36.00
ска. 37.00
ска. 38.00
ска. 39.00
ска. 40.00
ска. 41.00
ска. 42.00
ска. 43.00
ска. 44.00
ска. 45.00
ска. 46.00
ска. 47.00
ска. 48.00
ска. 49.00
ска. 50.00
ска. 51.00
ска. 52.00
ска. 53.00
ска. 54.00
ска. 55.00
ска. 56.00
ска. 57.00
ска. 58.00
ска. 59.00
ска. 60.00
ска. 61.00
ска. 62.00
ска. 63.00
ска. 64.00
ска. 65.00
ска. 66.00
ска. 67.00
ска. 68.00
ска. 69.00
ска. 70.00
ска. 71.00
ска. 72.00
ска. 73.00
ска. 74.00
ска. 75.00
ска. 76.00
ска. 77.00
ска. 78.00
ска. 79.00
ска. 80.00
ска. 81.00
ска. 82.00
ска. 83.00
ска. 84.00
ска. 85.00
ска. 86.00
ска. 87.00
ска. 88.00
ска. 89.00
ска. 90.00
ска. 91.00
ска. 92.00
ска. 93.00
ска. 94.00
ска. 95.00
ска. 96.00
ска. 97.00
ска. 98.00
ска. 99.00
ска. 100.00

БҮРЯД УНЭН

Олонийтын-политическэ газетэ

1991
ИЮНЬ
12
СРЕДА
№ 115 (18238)
сөн 6 мүн.

ӨӨДЭР — РСФСР-эй

ПРЕЗИДЕНТЫЕ ЁУНГАЛГЫН ҮДЭР

Ород гүрэнэй түүхэдэ анха түрүүшынхөө үнгэргэгдэжэ байгаа засагай эгээл дээдэ тушаалтыг ёунгалтада бултадаа хабаадажа, хүндэтэйшье, харюусалгатайшье хуулита эрхээ бэелүүлэл!

БҮРЯДАЙ ССР-эй МИНИСТРНУУДАЙ СОВЕДТЭ

«Бурядай ССР-эй ажалшадёй дунда физкультура болон спорт хүжөөх, олон зонинг хабаадуулаха талаар хуульгажа байгаа хэмжээг хуульнууд гэрэн тогтоолой зохицуулан, байгаа оной юонин 20-хоо 23 болотор Хягта хотодо хүдөө-гэй соёлой-спортна зунай VI наадануудыг үнгэргэхэ тогтоол Бурядай ССР-эй Министрнуудай Совет баталал абаба. Тус тогтоолой ёһоор, хүдөөгэй соёлой-спортна зунай наадануудыг үнгэргэхэ эмхидхэлэй комитет байгуула. Эмхидхэлэй комитетэй түрүүлэгшээр Бурядай ССР-эй Министрнуудай Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Н. Манжуев томилогдоно.

Арадай депутатуудай районон Советуудай гүйсэдхэхэ комитетууд байгаа оной юонин 16 болотор хүдөө нутагуудта хүдөөгэй соёлой-спортна бага наадануудыг үнгэргэхэ, районойгоо суглуулгада мал команднуудыг бүрдхэхэ болон. Энэньнээ гадна, Хягта хотодо үнгэргэгдэхэ хүдөөгэй соёлой-спортна наадануудта хабаадаха ерэнхэ спортсменуудта таатай зохид байра байдал тухээр, эдөө хоолоор хайгха талаар республикын-Хуадалаа наймаанай министерство, Бүрөөл-союзай правлени, республикын йинтин эдөө хоолой управлени болон бусад эмхи зургануудай хүтэлбэрлэгшэд уялгалда.

СССР-эй боксын федераци болон гүрэнэй комитетэй календартай зохицуулан, боксоор «байгал-91» гэрэн бүхэсоюна мурисөө Улаан-Үдэ хотодо үнгэргэхэ гэрэн шиндхээр Бурядай ССР-эй Министрнуудай Совет баталал абаба. Байгаа оной юонин 28-наа августын 5 болотор үнгэргэгдэхэ нааданай эмхидхэлэй комитет байгуулагдаба. Мүрөөсөн Хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй эзэсодой соёлой-спортна комплекс соо үнгэргэгдэхөөр хараалгандхай.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИ ДЭЭРЭ

Эрдэм ухаанда хабаатэй зөөрх ба тэрэниг хамгаалгыг хайжаруулаха тухай СССР-эй Хуулин проект оройной Верховно Советэй сессин ээлжээтэ заседани дээрэ харама үзэгдэбэ.

СССР-эй Президент ба Министрнуудай кабинет тус документа дурдахал юм гэжэ А. И. Лукьянов хануула. Комитетууд болон комиссинууд энэ проектэ ондо ондоогоор хандана гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Эрдэм-техникн талаар дурдахалууд эхэ үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Манай орондо эрдэм ухаа хүжөөхэ тааруу зохид эрхэ хүжээл байгуулгада хуулин тус проект шэглүүлэгдэхэй, Эрдэмтэдэй, обществын, гүрэнэй аша туйе сахин хамгаалха үүргэтэй гэжэ правительствын толгойлогшын орлогшо хэлэбэ.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ЗАСЕДАНИ

Июнин 10-да Кремль соо А. И. Лукьяновай түрүүлэгшэ Дорго СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй заседани үнгэргэгдэбэ.

Верховно Советэй табдахи сессин хүдэлээрнэ үргэлжэлүүлгэй холбоотой асуудалууд хаража үзэгдэбэ. Предприятнуудыг гүрэнэй бэшэ болгохо, үмсээд дамжуулаха тухай Хуулин проект, хүн зонной олзо дохдогы индексация тухай, мүн улооно хуулин үндэсн хуури хаража үзэлгыг ойрын сага түгсэхэ.

хэ хамтын хэлсэнууд болон гүрэнэй эрдэм-техникн талаар политика тухай хуулинуудай проектуудыг зүбхэн хэлсэхэ хилхэ шууха гэжэ тооголобо, СССР-эй Верховно Советэй ойрын заседани дээрэ оройной социальн-экономическа байдал тухай СССР-эй Министрнуудай кабинетэй мэдээсэл шагнахаар хараалгандэба.

(ТАСС).

ВЕТЕРАНУУДАЙ ХАНДАЛГА

Советскэ Союзда гитлеровскэ Германин довтолгоор, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууэхэ дайнай эхилхээр 50 жэлэй дайнарамдуулан, совет аратта хандан Хандалга дайнай, ажал ба СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсүнүүдэй ветерануудай бүхэсоюна совет ба Дайнай ветерануудай совет комитет баталан абаба. Тэрэн соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

Уласхоорондын эрхн бүхэ дүрмүүдэе эбэжэ, 50 жэлэй садал тээ гитлеровскэ Германи харта муухайгаар манай орондо довтолон оройн байгаа.

Социалист байгууллаалыг, Совет гүрэннэ үгэ хээ, Советскэ Союзай аратуудыг гарта абаха зорилготойгоор Германин фашистнууд дай үхсэхэн, Энэнь дэлхэйн түүхэдхи эгээл аймшгай, эгээл шуһата дайн байла. Совет хүнүүд айхбатр шанта туршалада ороо хэн. Гэбшье манай арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын нангин дайнда тээжэ, илалта туйлаһан байгаа.

Илалта үнэтэй сэнгээр туйлагдаа хэн. Энэ дайнда олон түмэн совет хүнүүд ами наһаа алдаа. Айхбатр эхэ материална баялигууд усахагдаһан, хэдэн зуугаад хот тогорууд болон хуурын тосхонууд хандаргаһан байна.

Узгэдөөгүй эхэ бэрхсэлнүүдэе дабажа, совет хүнүүд дайгаар хандаргаһан ажалыгаа богон болотороо хэрэгжэе шадда хэн. Аралай баатар гэгэята ажалар оройнай дэлхэйн агууэхэ гүрэн болоо хэн. Сэрэгтэ - стратегическэ энсуури туйлагдаһан, шэнэ дайнай аюул зэвсүүлэгдэһэн гэжэ. Энэминэй баһал баатаршалта мүн.

Манай түүхэдэ байһан баатаршалта үйлэ хэрэгүүдэе мартуулаха, манай дуратай Эхэ оронинь, гансал муу талааны мүнөө үеын хүнүүдтэ харуулаха гэж оролдодог политическэ хүсүнүүдэй нэгдэлнүүдэе бид эрдэ шууд буруушаанади. Энэнь ху-

Б. ЦЫГЕМПИЛОВ.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛАГШАДАЙ ХУРАЛДААН

СОЧИ. (ТАСС). «XXI зуун жэлдэ амгалан тайбан байдалтайгаар» гэрэн ураа дордо Дагостан-миста «Эб найрамдалай элшэн сөйд» гэрэн ООН-ой үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэлхэн эмхи зургануудай уласхоорондын уулзалга хилхэнэй. Уласхоорондын нүлөө эхтэй 40 гаран ба правительствена бэшэ национальн 43 эхминүүдэе түлөөлөгшэд уулзалгада хабаадан. Ороонуудай болон арадуудай хоорондо үгээс ойлголсолгыг бэхжүүлэхэ талаар хамтын абуулануудай түсбүүдэе тэднэр зүбхэн хэлсэхэ юм.

Аюулгүйн Советэй политическ асууделнуудай ба хэрэгүүдэй талаар ООН-ой департаментын болон Эб найрамдалай совет жасын эмхидхэлэн, хуралдаа нэлэһэн байр ёһолол дээрэ СССР-эй Президент М. С. Горбачев ба ООН-ой Генеральнэ секретарь Перес де Куэльярэй элэгдэлэн амаршалганууд сонсогдохэ.

Тус уулзалга хадаа зохёохы үүсхэлүүдэе гаргаха, шэнэ холбоо бариса тогтоохоо эрхэ эб найрамдалай элшэн сайдуудта олгохо гэжэ ООН-ой Генеральнэ секретарин амаршалга соо хэлэгдэнэ. Нэгдэмэл Нацинуудай Организациин ажал абууланууд хамта Дагостан хуулины Перес де Куэльяр үндэрөөр сэгнэнэ, ООН-ой департаменттай хамта Дагостан уулзалгыг бэлдэжэ үнгэргэхэ талаар Эб найрамдалай совет жасын оролдотонинь эб найрамдалай сша түһада шэнэ зорчтойгоор ажалладаг байһынь баталдаба.

Дэлгэ дээрэ амгалан тайбан байдал тогтоолодо таандаа Буряд, монгол барилдаагаар уласхоорондын I-дэйн мурисөөн Улаан-Үдэ хотын Бурядай республикын 25 жэлэй ойн нэрэмжит стадион дээрэ июнин 15-16-да үнгэргэгдэхэ.

Спортн энэ зүйлөөр түрүүшынхөө үнгэргэгдэхэ уласхоорондын энэ мурисөөндэ хибсэй ээлдэхэ гадна КНР-эй, МНР-эй, Яхадэй-Саха ССР-эй, Хальмагай ССР-эй, Тувагай АССР-эй, Хакасия, Горно-Алтайн автономн областнуудай, Усть-Ордагай болон Атын округуудай спортсменууд хабаадаха юм.

Аха Юу Монгол оройной нэрэтэй солотой суута абагар бүхүнүүд мурисөөндэ олоор хабаадахаар түлэгдэнэ дэлхэйн хоёнд хемпикон, СССР-эй болон МНР-эй спортн габьяата мастер Х. Баянмунх, бүгдэ монголой нааданай оло дахин чемпионо Худа-Баатар, Дамдин болон бусаднаа хилхээд гайаар шагна бай барилдаанад олон даа.

Манай республикын суглуулгалам командын бүрдэлдэ Европн чемпион О. Алексеев, республикын болон сурхарбанай оло дахин чемпионууд И. Гармаев, В. Вострцов, В. Гашинев, В. Табишев болон бусад оруулагданхай.

Мүрөөсөнэй үедэ потерей наадан үнгэргэгдэхэ юм. Хүн бүхэнтэй хүнэн автомашинуудыг, үнгэстэ телевизоруудыг, куклин гарнитуруудыг, хибсүүдэе, хубсаага угаадаг машинуудыг болон бусад шөө хоморой эд бараа шүүхэ аргатай. Гадна Сэлэнгын районой Керл Марксн нэрэмжит колхоз 20 эрье хони, мон-

ри потерей - наадаана табиха юм. Колхозэй түрүүлэгшэ, Бурядай ССР-эй арадай депутат Г. И. Проносов эдэ шүүбэринуудтай барилдаха.

Ушар национальн барилдаанай федераци «Буряд үнэлгэ» уншалгадыг үнгэргэгдэхэ байхан хонирхолтой мурисөөндэ ушөө дахин урина. Гадна гансаараа эрэнгүй танил талаа, гэрэ булээ, түрхлэдөө ургиты Абарга бүхүнүүдэй гоё байхан барилдаа харана, хунарлахаа гадна, хоморой эд бараа, хони шүүхэ аргатай байһанаа бу мартатгы.

Мүрөөсөн июнин 15-да үгдөөнэй 10 сага эхлэхэ гээд хануула.

В. ГАРМАЕВ, Бурядай ССР-эй национальн барилдаанай федерациин түрүүлэгшэ.

Ленинграддай нангин нэрье аршалан хамгаалая

Санкт-Петербург хото мүнхдөө юм. Тэрэнэй хуури (1703 оной майн 16/27)-до табигдан байха. Петропавловск хэрэм шадарх Шандаганай арал гэгдэдэг газарта ерээдүйн түү-

болгожо хубилгаха гэрэн шиндхээр абаа бэлэй. «Пролетаринай революциин томо түб болоһон энэ хото пролетаринай агууэхэ багша Владимир Ильич Ульянов—Ле-

энэнь тон зүб ханамжа, дурдахал болон. Юуб гэхэдэ, агууэхэ революциин үлгы болоһон Ленинград хото түүхэ домогоор баян байһаараа олоо ойгуур суурхана, омог ба-

МАНАЙ ОРОНОЙ АГУУЕХЭ ХОТО

бүхэдэлхэйн хүн түлөөлэгшэ түүхэдэ шэнэ Сайдаган хуудал нээжэ. Совет гүрэннэе байгуулан гэжэ. Нова мурзай эрье дээрэ мүнхдэлхэн энэ хото түүхын хуудалнууд нилээд баян юм. Жэйшэнэ, XII зуун жэлэй эхилхээ Нова шадарх хилээр руу гададын эзэмдэгшэд олоороо довтолдог, тэндхи арад зондо амар зааа үзүүлэхэ болонхон гэхэ. 1240 ондо полководец Александр Невский түүхэ домогто оройн түрүүшын илалта туйлажа гэрэн гэжэ. Тэрэнэй удаа 1242 оной-үбэл оройдой сэрэгшэд Ладогын нуур дээрэ шөлүүдэе бута сохилон, 1558—1583 онуудта Ливоний сэрэгшэдэе нэлэжа гараа хэн. Харин Болтин далай дээрэ эзэн болохын түлөө хойто зүгтэй эхэ дайнда Петр I одоошье илажа, Баруун Европо руу харгы нэгээ, бэлэй. Тиин Россиян баруун - хойто хилыг гададын эзэмдэгшэдхээ хамгаалха зорилготойгоор энэ

хэ домогто оройн хот мүнхдөө дэлхэйн юм. Он жэлүүдэй үнгэргэхэ тума энэ хото халбаран хүжээжэ, бүхн дэлхэ дээрэ мэдээжэ болоһонинь ойгсотоюй.

XVIII зуун жэлэй эхээр тус хотодо эрдэм - шинжэлэлгын, хураалгай газарнууд олоор баригдаа. Эндэ далай академн, инженернууд болон артиллеристнуудай хургуули, медицинский университет, горно, ойн ажахын, технологическэ, инженернуудай институтууд мүнхдөө юм.

1893 ондо В. И. Ленинэй Петербург ерэнхэ сагнаа эхилхэ, оройдой сулөөрэлгын худалдөөнэй - пролетариатай шэнэ үе нэгдэлхэн гэжэ. Манай арадуудай, худалдэршад болон тарыхшад дунда гай шагуудал асарһан 1924 оной январин 24-нэй үдэр Владимир Ильич Ленинэй наһа барахдаа, Советуудай II съезд тус хотын ажалшадэй гүйлгээр Петроградые Ленинград хото

ар түрүүлэхэ ёһоорол түрүүлгэ бшуу. Тус хотодо оройной манай олон тоото хото гороудуудай, областнууд, хизаарнууд ба автономнот республикануудай, мүн хилин саанхнх ороноудай залуушууд эрхэ, хураалсала үргэлжэлүүлэн, Эхэ орондоо тунхатай мэрэгжэлтэдэ болжог гарана. Бишье Ленинград дээрэ партияна хургуулида хуража байха үедөө хотын түүхэ домогто газарнуудай дүтөөр танисаһан, шуудлан хадаа Ленин багшын нэрээр нэрлэгдэнэ хотооо тэрэл зандаһн үлөөхэ гэжэ байна. Юуб гэхэдэ, түүхэ домогоор баян дэлгэр хот ерээдүйтэ бэлднэрэй хүбүүд, басагадэй, ашанар, эзэршэй пролетариатай агууэхэ багша Ленинэй нэрэтэй холбоотой хототэй танисаһан, шуудлахан, аша тунхатай байхань дамжаггүй.

Б. ЦЫГЕМПИЛОВ.

ДУУШАДААРАА ОМОГОРХОН ЁУУГААБ!

юарск), РСФСР-эй арадай артист Александр Дедик (Ленинград), үдхэн бас хоолойтой Михаил Денко, мүн манай нутагай басаган Валентина Циципова (Новосибирск) гэгшэдэй болон бусад артистуудай дуулахада, бахархан шагнабади.

Энэ үдэшэ Буряд оройнойгоо дуушадар омогорхон хуулаб! Булта амар гоовор дуулаа гэжэб! Хэн хэн гэжэб, булта артистуудай манай хоолойн ээдэлэн байгаа! Аха үетинөө дуутуугуу Баатар Будаевтай дуулаа. Дж. Вердини, «Трубадур» гэжэ оперо Манриксн пертине шадмар бэрхээр дуулажа, хүшэр хүндэ («дээдхэн») нототнуудынь хүнхэнээр абан гаргажа шадла. Тинхэдэ энэ хайндэртэ, сүм бээ «эснэлэн» манай мэдээжэ дуушад Вячеслав Бальжинимеев, Болот Бороев гэгшэдэй дуулахада, шагнагдахуулан алыг ташалгаар үгтаа.

Галина Шойдабаева... Дабтадашагүй хайхан, байгаалинаа үтгэнэн бэлгэ талантай, гайхал түрүүлз артистинь хоолойн нэгэ шалга болон, удаань нуларан, шэбэнэн дуулахада, үгэ бүхэниинь шагналта ойлгосотой болжог, тэднэр зүрхэ уяруулан байгаа бэлэй. Эгээл дуртай опероноо «Аидада» гол парти гүйсэдхэдэг артистка өөрингөө «Илалтатэй бусагай» гэрэн хэлхэе тэн гэгсэр дуулажа, «бис», «гово-оо!» гэжэ хүнүүд бахархан хашхаралдаа хэн. Концертыг түгсэхэйн СССР-эй арадай артист Ким Базарсадаа «Фэусгана» Мафистефелин пьети, мүн Линхөөной

дуушадэе хабаадуулаха тухай тус фестивалин түгсэхэлэй бэрх ёһолол дээрэ республикын соёлой министр Н. Ю. Мадеев, РСФСР-эй Соёлой Министерствын хүжэмтэ театруудай управлениин искусствэ эрхэлэгшэ Е. Ф. Таланов, Эрхүүтэй хүжэмтэ теат-

рай актер нүхэр Хохлаков гэгшэ тэмдэглэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фестивалин үедэ.

А. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

КПСС-эй эмхинуудтэ

НАРИЖУУЛАН БАЙЖАРУУЛХА

КПСС-эй Хэжэнгийн райкомой пленум болоход, «Улс суртал» хэвлэлд нэрижүүлэн байжаруулха талар партиань организацинуудай зорилгоноуд. «КПСС-эй райкомое РСФСР-эй Компартийн райком болохо хуьнгаха тухай» асуудалнууд хэлсэгдэ. Партиань райкомой секретарь Д. А. Ивайловский элхидэл хэбэ, Удхараа ялала байн, партиань организацинуудай хүдэлмэринэ шэнжэлхэн элхидэл болоо гэжэ тэмдэглэ- хэ шухала. Район соо болохо байхан шэнжэлхэн хуьнгаха тухай хэлсэгдэ, тэрэ комму- нистнуудай үзэл бодол дээш- лүүлэх асуудалнууд дээрэ он- со тогтолон байха юм. Ком- мунистуудай партиань юундэ гарадаг тухай асуудал энэ- нээл үндэстэй байха. Мүнөө

үедэ орон соохн, парти дотор байдал хүндэ, өрбө болонхой гэжэ, Тимхээд парти- да орохоо ээлхэн зондо энэниинэ байн ойлгохо, пар- тинь Программ болон Устав бодэдэ абха эрилтнуудын табина. Байшаа оной үнэргэн табан нара соо тус райком партиань организацинда 15 хүн партиань гараа. Харин тинхэ- дэнь партида оройдоол 3 хүн ороо. Партиань гараан зонд шалтагаан элдэв юм. Зарима- нинь КПСС-эй политикада ду- рагуй, үнөөдүүлэнь хуьнга- шэнжэлхэн байн үр дүнгүү- дэ үнөөдүүлэнь байнандэ дүр- аа гутаа.

Дэлгүүрэй харилсаанд оро- хо үедэ коммунистуудай үүр- гэ дээшлүүлэх тухай элхидэл соо элх тодоор хэлсэгдэ. Ажалша коллективүүдтэ хүмүү-

дэлмэрид хабаадаггүй, на- жлаа табидгүй олон ком- мунистууд бин. Тэдмэй ган- сал асархан дээрэ тоолодог байха юм.

Эмхидэлэй, үзэл суртал- таар үшөөл нэгэн бэшэ, өг- дүүг дундагуудай байн- мый үнэргэдэлэн реформ- дун харуула гээд элхидэлэ тэмдэглэ. Хүнүүдтэй хүлэм- ри абууулын аргагүй шухала байнэ гэршлэ. Райкомой Со- вецүүдтэ коммунистууд олон. Тэдгээр дамжуула, хүдэл- мэри абуула хэрэгтэй болоо. Сэрэгэй-патриотическа хүмүү- жүүлгын асуудалнууд тухай райкомой гэршүн, районий сэр- гээгэй комиссар И. Ж. Бама- ев хэлэ. Мун тэр хүргүүл- нуудтэ сэрэгэй эхин бэлдэл- үлөөх тухай зааба.

Пленум дээрэ үгэ хэлхэн партиань райкомой нэгдэх секретарь В. А. Аюранжаев мүнөө тохолод байхан бай- дал партиань сурталнууд дээр- зүбшэн хэлсэхэ дүрхадха. Коммунистуудай Уставай эрилтнуудыг хэр бэлүүлдэ-

Дэлгүүр: социальна хамгаалгын асуудалнууд

АШАГ ОЛЗОТОЙ БОЛОХООР

Республикийн предприняти, нэгдэл, эмхн зургаанууд ажалша коллективийнхэ хуу- дал байдлыг байжаруулха хэрэгтэ урданинэ бага бэшэ анхараг хандуудар байн гэжэ. Тээд мүнөө дэлгүүрэй харилсаануудта шэлэнэ оролтын үедэ аь бараан, эдэ хооллоо ахилдэ, хамаг юм- нэй үнэтэй болоно байха- да, эдэ хэмжээнуудын, нинишэе хамгаагүй байн. Тимхээд эдэ бүтэлэе хараа- нгуудыг хамгаалха хэмжээ- нүүдэ абха. Бөлүүлхэ өхилэ юм. Шэнэ-Бэрээн хилэ аводто мун лэ нимэ худалмэрин хөгждэ байн.

Байшаа оной хамтын хэлсэ баталан абаадаа, хү- дэлмэришдэй салн хүлэ дээшлүүлэх болоод бусад юмэ хараалаа нэмдн. Тинэ эдэ бүтэлэе бөлүүлхэ ху- рган аорн олоо юм. Харин эдэ баталан, эдэ хоолтой оло- сонтэй хангадаггүй байн оло- дахын нэмэгдэхэдэ, нэмжэ мүнэ олоо хэрэгтэй болоо бэлэй. Эгээн түрүүн ажалой- столондоо эдэ хоол хамга- руулын тула 2 түхиргэ 50 мүнган хүн бүхэлдэ үгтэжэ эхилэ. Хэрбээ хэн нэгэн ажа- лый журам хааагүйрууд, аял- мунгилхоо халдахаа өлс- той — тэжэ аводтой профно- мой түрүүлэгшэ П. С. Пач- ковскийн хөөрлэ.

Ажалай журам хааагүй- руулан хүн гэнсэ энэ мун- гилхоо халдахаа галша аводто хондол үзүүлнэ- лэйнээ түлөө 100 түхиргэ хүнүр ала түлэхэ болоо. Хууль үедэ ажалый журам- ний хуульдааннаа болохо, нинишэе ажалша коллекти- ний конференци дээрэ элхэн тухай шанга хөөрлөдөн бо- лонго, хамтын хэлсэнь лү- мхэ шанга хэмжээнуудыг хааадаа нэмдн. Шэнэ-Бэ- рээн хилэ аводтой профно- мой түрүүлэгшэ П. С. Пач- ковскийн хөөрлэ.

ЭЛҮҮРЖҮҮЛГЫН ПРОГРАММА АРГАГҮЙ ШУХАЛА

Сейлэй эмхн зургаануудай хүдэлмэрилгүдэй элүүржэ хамгаалха, социальна страхо- ванин фондые хэрэгжлэх та- лаар хүдэлмэринь халбары дот- р хэр абуулагдаа байн тухай асуудал бүрхэдэй сейл- лэй хүдэлмэрилгүдэй проф- созагй рескомой ээлхээтэ, табатадэй пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэ. Халбаринь профсо- загй рескомой түрүүлэгшэ нү- хэр Майорова А. М. тэндэ элхидэл хэлэн байха.

Гүрэнэй социальна стра- ховани мүнэ зорилгын хэр эр- гээ хэрэгжлэхэдэ байнанаа хүн тушаа, ажалал элээр ха- рагдаа. Эһотой юм, — гээд элхидэлхэ онсолон тэмдэглэ- бэ. Тээд элхэн ажал үндэстэй гэжэ бэлэй.

СССР-эй Президентинь 1990 оной октябрийн 4-нэй Указай үндэрөө байшаа оной стра- ховой тарифай хэмжээнь 26 процент байхар тогтогдоо. Тэрэниин 5,4 процент соци- альна страхованин жагада оруулагдаа. Эзэниин ойлго- сотой. Сэг зуураар ажал хэ- мшэ шадахаа болонхой, нэр- яа- лахэ хүнүүдтэ, үхүүнүүнэ мүн- дэлхэ, хүнине худалдуулхэ хэр- гээтэ, санаторно-курортно ар- галжаанда энэ мүнган гар- шаадаа ха юм. Харин үлэ- ний 20,6-процент хэмжээ- ний мүнган РСФСР-эй пенсини жа- сада оруулагдаа, бага хан- галгай, олон үхүүдтэй гэр бүлнүүдтэ, үхүүдтэй харуу- лалжа байхан эхэнэрүүдтэ пенсн ба пособи болон түлэг- дэнэ, мүн бусадшэ түлбэри- нүүдтэ гаргашаагдаа гэжэ элхидэлхэ ойлгуулба.

Гүрэнэй социальна страхова- нинь 1990 оной бюджет ор- шингоо талаар 117 процент дүүргэдэгэ, 2050 мянган тү- хиргээтэ хүрөө. Тинэ түсэб үлүү- лэн дүүргэдэйн байна. Тээд энэиинд юун нүдөөлөө гэжэбэ гэхэдэ, халбаринь хүдэлмэри- лгүдтэй салн нэмэ, стра- ховани хуульдаа тоо олон бо- лоо, ажал дээрэ элхидэлхэн үшөөрүг түлэгдэнэ пособини мүнган тэхээр гэр бүлнүүдтэ, рин түс бододой гэр бүлнүүдтэ 2823 мянган түхиргэ болоно байна. Ажал сэг зуураар хэмэ шадахаа болонхой ушарта тү- лэгдэнэ мүнганэй хэмжээн үнэргэн жэлдэ нэгэ миллион шаху түхиргэ болоо. Тингэ- бэшэ энэ мүнган урдахи та- бан жэлэйхэндэ нилдэ бага болоо, недондойнхондо 12 процентээр доошо байба. Эзэниин бага бэшэ ажалтаа гэжэ. Энэ хадаа профсоюзай хүдэлмэрилгүдтэй хүн зоной ажал хүдэлмэрин эрх нүх- сэл байжарууланай, элүүр- жүлгын хүдэлмэрин хамтадаа абуулагдаа үр дүн мун бо- лоо. Бүрхэдэй гэр бүлнүүдтэ, хотын парк, «Турист» фирмэ, Харин тигорфари, Сэлэнгын редакци, Барганаанй киношэ, Хагтын, «Кабанский, Түнхэнэй райгүдэжкомүүдтэй сейлэй та- гаагүд энэ талаар тэмдэглэ- дэйн байна.

Халбарй соогоо үбшлэхэ ажалдыг үсөөрүүлэх, гүрэнэй социальна страхованин мүн- гал ажалынгаа түлөө сейлэй хүдэлмэрилгүдтэй профсоюзай реском профсоюзудай совед- ай зүгһөө — 2750 түхиргээр шангадан байна. Тээд энээ- гээр сэдхэлхэ ханаха эһотүй-

ПРОФСОЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

комиссин хүдэлмэринэ элб- жинүүлхэ, нинин эдэ хоолй хүдэлмэрилгүдтэй үлээхэ, хангалта байжаруулха талаар асуудалнууд зүбшэн хараа- ган гэжэ элхидэл соолхоо мэд- гдэлхэ.

Жэлэй хоёрдох хөхөдхөн эхилхэ, орон доторай сана- тор, курортнуудай пүтөөк- нүүдэй сэн үнэтэй болохо гэ- жэ үнэин мэдэлхэ. Пүтөөк- хоо бүхэлэй сэн 600-наа 1200 түхиргэ хүртээр хүндэрхэ. Тингэ- бэшэ наан, хуьин үнгоо пүтөөкин түлөө түлэгдэхэ мүн- ган 20 проценттэй дээшэ ха- рахагүй гээд пленум дээрэ тэмдэглэдэйн байн.

Ушаруудайн ажалша ба аргалуула арга хаяхан гэжэ элхидэлхэ гэжэ бэлэй.

Санаторно-курортно ар- галжаанда хэрэгтэй 154 үхүү- нээ элхидэлхэ байна. Недондо тэд- нэй 23-ниинь лэ пүтөөкдө хүртээшэ шадаа. Пионерий санаторно лагерта 1990 ондо 36, юрын лагерта 271 үхүү- нээр аман байн. Үхүүдтэй ажалша, аргалуула хэрэгтэ тү- сэр жэлдэ 44,5 мянган түхиргэ гаргашаагдаа. Тээд энэ хан- галгай хэрэгтэ бэлэй.

12 хүдэлмэрилгүдтэй бүри- дэлхэн энэ бүлэгтэ агроном Л. Вэн-Хуа үлэбэрлэнэ. Ор- шуулаа Юснесбын бундай түлээмжээр Л. Вэн-Хуа мэн- да илгизэ хөөрөө юм.

Бидэ табан жэлэй турша- да элхэ овоц ургуулаха хэл- сээ баталанхайбди. 1990 оной апрель һарада турүүшынхэ эрлэжэ, тэрэ зундаа 43 тонно ураса хураана, холхозой скелет түшээхэа нэмдн. 12 тонно үгэсэ, 6 тонно помидо, бэшининь, капуста нэм.

Мүнөө жэлдэ 73 тонно овоц ургуулаха абаха зорилго ур- даа табидхайбди. Тосконохой нүгэн хажуулаа түгээр, һал- хуу халнаа хиринхэ хангай, халуун улаар дулаасуула- даг, үбшлэй дүрбэн теплицэ бариха ашагалагдаа оруула- бади. Хокомоний үбшлөөд сэг- сэг ургуулаха гү, али үгышэ наа, хабартаа гүр овоц элхэ- шэ лэб аргатай болодоо гэ- шэ. Илгизэ теплицүүдтэй гээ талмай үргэдэхэнэй ашар зундаа 73 тонно овоц ургуу- лаха абаха зорилго урдаа та- бидхайбди.

Тус — 30 тонно капу-

ЭЗЭН ЯНЗААР ХАНДАЖА...

Мухар-Шэбэр ошонон дар- дам харгын зүүн хажууда Ху- шуун-Ууур гэжэ тоскон ха- рагдааг. Энэ тосконой байра бадалын нүдэндэ урн, ямар нэгэн бэрхэ архитекто- ртэй бүтээн макет шэнги, са- гаан шифер хушалтатэй тобо- гор тобогор гэрнүүдтэй шу- гамдандал сэхэ үйлснүүдээр хэрлэдэг. Эзэниин хадаа Мухар-Шэбэрэй районий түрүү ажалынүүдтэй нэгэн «Знамя Ленина» гэжэ миллионер кол- хозой түб һуурин болоо. Гол үйлдбэринь хонин ажал юм.

Полиэтилен пленкоор хуш- гадан дүрбэн макет теплиц- цнүүд илангаа нүдэндэ эли, сомооонуудал бумбылдэнэ. Нуурын урданайн шарай хушгалан шэнэ холбери нё- дондойоо нэмэ габал алдуу болохогүй. Хитадай Арадай Республикын Убэр Монголой нислэй Хүхэ-Хотоной эрхэн хитадууд эдэ теплицүүдтэ овоц ургуулаха.

12 хүдэлмэрилгүдтэй бүри- дэлхэн энэ бүлэгтэ агроном Л. Вэн-Хуа үлэбэрлэнэ. Ор- шуулаа Юснесбын бундай түлээмжээр Л. Вэн-Хуа мэн- да илгизэ хөөрөө юм.

Бидэ табан жэлэй турша- да элхэ овоц ургуулаха хэл- сээ баталанхайбди. 1990 оной апрель һарада турүүшынхэ эрлэжэ, тэрэ зундаа 43 тонно ураса хураана, холхозой скелет түшээхэа нэмдн. 12 тонно үгэсэ, 6 тонно помидо, бэшининь, капуста нэм.

Мүнөө жэлдэ 73 тонно овоц ургуулаха абаха зорилго ур- даа табидхайбди. Тосконохой нүгэн хажуулаа түгээр, һал- хуу халнаа хиринхэ хангай, халуун улаар дулаасуула- даг, үбшлэй дүрбэн теплицэ бариха ашагалагдаа оруула- бади. Хокомоний үбшлөөд сэг- сэг ургуулаха гү, али үгышэ наа, хабартаа гүр овоц элхэ- шэ лэб аргатай болодоо гэ- шэ. Илгизэ теплицүүдтэй гээ талмай үргэдэхэнэй ашар зундаа 73 тонно овоц ургуу- лаха абаха зорилго урдаа та- бидхайбди.

Тус — 30 тонно капу-

БҮРЯДАЙ ССР-эй Верховно СОВЕДЭЙ Президиумдэ

Түмэр зам хүтжөөтэ талаар габытай байнаны, удаан сар соо оролдоотойгоор үлэ- лэлхэниин түлөө Бүрхэдэй ССР-эй Верховно Соведай Пре- зидиумтэй 1991 оной май 24- нэй Указаар Улаан-Уднй ко- мотиив-вагон заабаарилгын заводай чехэй мастер Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

ОЙЛОХОХЫН АРГАГҮЙ

Эдэ хоолой зүйлүүдэ аба- хын тула амарилхэ мун- гал урһаар эрхэнэ байгааг- гынхоо газар нутагтаа ур- ган ураса хосоронхой байн ушарыг загсаа тайлбарилха гэжэбэ Бүхн Россие талха та- раагар хангадаг Кубань дээр- зүг элхэн имэ байдал тохоло- доод байна.

Кубанин суута шэниснэ, өш- мэн, хара таран энэ жэлдэ недондойнхондоо найнаар ур- гаа. Тээд сэг үргэлжэ хура боомо орохо, хорото хорхой шүүмүүлүүдтэй бин болохо, та- ран эхэн талмай дээрэ гу- тажа халдаа: Ургаснаа хам- гаалхын тула тарашад тусгаар бодосудыг хэрэгжлэдэ гэжэ. Тээд мүнөө хүндэ техникээр шигтэй, поли дээрэ, гарахын аргагүй. Мүн хүлэгжшэе бо- логотгүй.

Гансал хүдөө ажэлхн ажа-

ОЙЛОХОХЫН АРГАГҮЙ

ци тарашадта туһа хүргэжэ шадха байнэ. Летичууд ту- хайлаар болнэ, тээд сэгбэлдэ доо газарта гаргах аргагүй- дүшэ байхгүй. Хоёрдохой квартада тулшын дундадан дээрлэхэ Кубанин хүдөө ажа- хын ажилчин хоёрдохой машин- ба бүхэн худалдуулх. Мүнөө ажаандаа хэрэгжлэдэг бен- зин бүри хомор болоо. Харин Россин хүдөө ажэлхн хүтэл- бэрлэгшэдэ энээн тухай үнэ- ний мэдээсэдэйн юм. Тээд ургас хамгаалхын тула орой- шондо 2—3 мянган тоно бен- зин хэрэгтэй буюу. Угы наа ургаснаа хөхөдхөн гэжэ болонобди.

Энэ жэлдэ Кубанин тараша- дад эһотой шалтага бариха байнэ. Краснодарай хүдөө ажэлхн дээрм овоц, жо- мсэй ургас хураажа захалан- хай. Тээд промшлэниа ту-

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

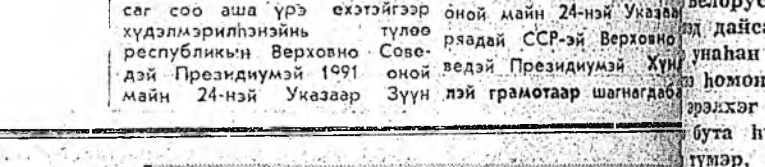
Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

Мухар-Шэбэрэй район.

